

Jövedelmező állattartás Tápén

Háromszor annyi szarvasmarhát tartanak most Tápén a Tiszatáj Tsz-ben, mint azelőtt az egész faluban. Számítások szerint a mostani öt éves terv végére ezt is megduplázzák. Nyolcszázötvenháromról tervek szerint 1800 fölé emelkedik majd a szarvasmarhák száma.

Ez a hatalmas lépés valószínűleg azért érdemel nagy figyelmet, mert a meglévő gazdasági tényezők jobb kihasználásával tervezik. Nyomatéknak még egy tényre kell bocsátanunk. Mostanáig a mi vidékünkön a szarvasmarha-tenyésztés ráfizetéses vállalkozás volt. Tápén — idén először — nyereség is várható. Nem sok, csupán egy százalékra számítanak, de ezt még a régi árszisztéma hozza.

A mostani gazdaságos tenyésztés és a bátran tervezett előrelépés alapja a takarmánytermelés, elsősorban a jól kidolgozott szakzerűen megvalósított legelőgazdálkodás. Több takarmány terem most ebben a gazdaságban, mint amennyit meglévő állataikkal meg tudnak etetni. Jó áron eladható a takarmányfölösleg, de többet hoz a konyhára, ha több szarvasmarhát tartanak inkább.

Sokan járnak ebbe a faluba szakmai tapasztalatszerésre. A kompon túl, az új telepen érdeklődünk, mit tanulhat itt az idegen.

Első tanulnivalóval a legelőn találkozunk. Új telepítésű, úgynevezett herefűves legelőjüket az időjárásnak megfelelően rendszeresen öntözik. Egyrészt kaszálják is, a döntő azonban az, hogy a betakarítás legolcsóbb és legbiztosabb módját választották: a jószágot hajtják ki, legelje le. Hogy az emberi és gépi munkában mennyi megtakarítást jelent, elég leírunk: 100 holdra rüg a legelő.

A villanypásztort természetesen nem Tápén találták föl. Más gazdaságok úgy biztosítják vele a szakaszos legeltetést, hogy mindig újabb területeket kalickáznak be. Tápén annyit változtattak ezen az általános módszeren, hogy egyszerre alig másfél méterre viszik arébb a drótból fűzött karámot. Ez sem itteni találmány, de itt következetesen alkalmazzák. A legelőn a letaposított fű a legnagyobb veszteség.

Bőven elég lenne napi adagnak, amit kint legel a tehén, terített jászol várja bent mégis. Szénát is kap, abrakot is. Mi a jó ebben? Étrendi hatást említenek válszékppen. Az egyhangú

táplálkozás ellenszere és a több tej forrása.

Nyolc-tíz liter tejhez elég, ha csak legel a jószág. Itt 28—30 liter is elvárnak egytől-egyől. Az abrak azonban drága, csak oda adják, ahol megéri. Amelyik tehén hat liter tejet ad, egy kiló abrak a jutalma, ettől fölfelé minden liter után 40 deka a prémium.

Másik titka a jövedelmezőségnek a gyors bikahizálás. Annyira gyors, hogy az expressz jelzőt kapta. Hagyományos tartásnál másfél-két év alatt hizik meg a bika 5—6 mázsára, itt 13—14 hónap alatt. Természetesen több kerül az a táptakaromány, ami ehhez szükséges, de az időnyereség pénztöbbletet hoz. Annyira aprólékosan számolnak, hogy a víz, villany, gépi ráfordítás, amortizáció és gondozási költség is belekerül a számításba. Rövidebb idő alatt természetesen mind kevesebb.

Van egyéb haszna is ennek a hizalásnak. Jobb az állat húsa, szívesebben vizsgálják a külfele. Július 31-ig 120 hizott bikát exportáltak, elsőüljárás 33 forintért kilóját. A gyors hizás titkához sok minden tartozik, újabb állítólag az is, hogy nem szabad megkötni az állatot. Sokan félnék attól, hogy lejárja magát, pedig annyi történik csak, hogy a fagyú nem rakódik úgy a húsára. Éppen ezért nyújtja szívesen érte a kezét külfele. A természetes mozgás-igény kielégítése mellett az is jellemzője a „kötetlenségnek”, hogy választási koruktól kezdve 10—12-es csoportokban végig együtt vannak a bikák. Megszokják egymást.

Hozzájárul az idei jövedelmezőséghez az is — csak a nagyját írjuk —, hogy tbc-mentes állományt sikerült válogatniuk az új marjorban. Többet kapnak így a tejért. Továbbtenyésztésre is keresik a Tápén nevelkedő üszöket.

Arra büszkék most a tápaiak, hogy jól megalapozott állattenyésztéssel lépnek át a jövedelmezőség korszakába. Korszerű sertéstelep az egyik oldalon, korszerű szarvasmarhatelep a másikon — jól szervezett takarmánygazdálkodással kombinálva — a gazdaságnak jó jövedelmet, nekünk pedig jobb ellátást ígér.

H. D.

Közlekedési balesetek

Szombaton három baleset történt Szegeden. Dél előtt fél 10-kor a Kossuth Lajos sugárút és a Feltámadás utca kereszteződésében Szilágyi István (Lomnici utca 73.) kerékpárját tolvakart átmenni a sugárúton. Féktávolságon belül lépett egy arra jövő személyautó elé, amely elütötte. Szilágyi súlyosan megsérült. Valamivel 10 óra után a Londoni körút és a Rigó utca kereszteződésében Kószó József (Szeged, Odessza XII/C) figyelmen kívül hagyta a személynélvezője és a gyalogátkelőhelyen elűtött egy gyalogost — Kasper Sándort (Rigó utca 10.) —, aki súlyosan megsérült.

Úgyancsak szombaton délután 2 órakor az Odessza körúton, közel a Székely sor kereszteződéséhez, Akatics Miklós (Tündér utca 17.) a megfelelő körültekintést elmulasztva változtatott forgalmi sávot és fellökött egy motort. A motros és utasa szerencsére csak könnyebben sérült meg.

A rubrikák sem élnek örökké

Az ember születéséről, haláláról a statisztikai évkönyvek „száraz” adatai is vallanak. Érdemes egyszer megvitatni a statisztikát, a benne szereplő rubrikák születéséről, haláláról. Az adatok ugyanis már sokat elárulnak az érintett korról, évről, hogy bekerülnek a statisztikába, vagy éppen feleslegesnek bizonyulnak.

A születéssel kezdve, szóljunk először az újabb rubrikákról. A statisztikai évkönyvekben 1950-ben jelent meg először a születési segélyek adatait ismertető rubrika. Abban az évben kerekelt 70 millió forintot fizettek ki ilyen címen. Két figyelemre méltó év: 1962, amikor 191 millió, 1963 pedig — annak ellenére, hogy a „demográfiai hullám”, a születések száma akkor érte el a mélypontot — 305 millió forint volt a születési segély címén kifizetett összeg. A nagy „ugrás” magyarázata: akkor emelték fel a segélyt. 1968-ban már félmilliárd forint fölött volt a kifizetett összeg. A múlt évben pedig már milliárdos nagyságrendű számnak kellett beleférnie a rubrikába: 1971-ben 1 milliárd 320 millió forint születési segélyt vettek fel a kismamák.

A statisztikai ívek még fiatalabb rubrikájára a termelőszövetkezeti tagok családi pótlékánál találhatunk: 1968-tól kerekelt 50 ezer kétgyermekesnek járt ez a pótlék, amelyre a múlt évben 282 millió forintot fizettek ki.

Talán a legfiatalabb rubrika a gyermekgondozási segélyben részesülők adatait közli. Amíg 1968 decemberében 92 ezren részesültek segélyben, 3 év múlva — 1971 végén — már 178 ezren élvezték a szociális segélynek ezt a módját. Az elmúlt három évben — a téma fontosságára való tekintettel — nemcsak külön rubrika, hanem külön táblázatok is születtek, melyekből — a többi között — kiderül: hogy például 1971-ben a gyermekgondozási segélyt igénybe vevők letehetően — pontosan 11 százaléka — a textiliparban dolgozott, a legkevesebben pedig az élelmiszeriparban dolgozók közül vették igénybe ezt a juttatást.

Az új rubrikákat vizsgálva, találhatunk a televízióval kapcsolatos adatokra: 1958-ban kapott önálló helvet a statisztikában a „távolbalátás”. Akkor ezer főre másfél televíziót jelzett a statisztika, tíz évvel később már ucvancsak ezer emberre 114 televíziókészülék jutott hazánkban.

A múlt év lezárt statisztikai adatai szerint pedig ez a szám 187-re emelkedett. Várható, hogy előbb-utóbb a színestelvízió-tulajdonosok számát is — ha egyelőre még igen „keskeny” —, de külön rubrika fogja jelezni.

A nyár, a kánikula miatt, külön felfigyeltünk a hűtőgépek rubrikájának születési dátumára is: a hazai statisztika 1956 óta vezet külön az erre vonatkozó adatokat. Eszerint 16 évvel ezelőtt 4000 háztartási hűtőgépet jegyeztek fel. Öt évvel később már hatjegyű szám, 110 ezer bizonyította, hogy van kereslet és kínálat is. Méginkább kiderül a fejlődés, ha azt a rubrikát nézzük, ahol az egy háztartásra jutó hűtőgépeket tüntetik fel: amíg 1960-ban 100 közül egyben, addig a múlt évben már 39 háztartásban könnyítettek magukon hűtőgéppel a nyári melegben.

A tapasztalat szerint a rubrikák hosszú életűek: könnyebben születnek, mint halnak. Nemcsak a bürokráciához való ragaszkodás okozza, hogy a statisztikusok „hűek” a hagyományokhoz, és mindaddig nem mondanak le egy-egy ténnyel kapcsolatos adatszolgáltatásról, ameddig maga a tény létezik, hanem a statisztika egyik felhasználási lehetősége éppen az összehasonlítás, és ezért van szükség arra, hogy „védkimerülésig” vezessék az adatokat.

Szerencsére, a legkisebb statisztikus is csak addig látja értelmét a rubrikának, amíg adatokat is közölhet benne. A felszabadulás után például mindjárt „kimúlt”, feleslegessé vált a felekezeti hovatartozást közlő adat, és így a rubrika is eltűnt az évkönyvből.

Hosszú évtizedes „haldoklás” után szűnt meg az a rubrika, amely a faluvillamosítás eredményeit tüntette fel. 1962-ben ismertette utólagja a statisztikai évkönyv, hogy 3207 község villamosítását befejezték. (Összehasonlításképpen: 1945-ben még csak 128 községben égett villany.)

Ugyancsak örömet okozott egy másik rubrika halála is. Először csak üres rubrikát fedezhettünk föl ott, ahol a járványos gyermekbénulásban megbetegedettek számát tüntették fel. 1957-ben 2334 ilyen megbetegedést jegyeztek fel. 1968 első negyedében már egyetlen egyet sem. Reméljük, hogy egyre több olyan népbetegség lesz, amelynek rubrikája az elkövetkezendő években üresen marad, és így feleslegessé válik.

P. M.

Cézár és Cecília Képernyő

Sportszakértővé válik ezekben a napokban az is, akit eddig fikarcnyit sem érdekelt ki, hogyan üli meg a lovat, rügja a labdát, emeli a súlyt. Most kevésbé érdekes, mit láthatunk a képernyőn két olimpiai közvetítés között, hiszen mi lehet izgalmasabb a legújabb eredményeknél?

A szombati főműsorban sugárzott tévékomédiára azonban fel kellett figyelünk: soha nem kényeztetett el nézőt a televízió önálló produkciókkal, a komédia műfajában különösen nem. Ezért üdvözölhetjük örömmel Radványi Ervin vállalkozását, aki elha-

tározta, hogy miközben jól elszorakoztat bennünket, bemutatja: „a színész is ember”.

Úgy tűnik, ez utóbbi sikerült jobban. Az innepelt, neves színész életében is vannak nehéz pillanatok, amelyekben nem játszhat el egyetlen, mások által megírt szerepet sem, amelyekben „az ember vizsgálódik”. És ez már nem is annyira komikus dolog. Mert ha meggondolom, nem kell ahhoz színésznek lenni, hogy valaki elmerüljön saját nagyszerű, vagy kisszerű dolgaiban. Úgyanahogy, hogy másokra már „ki se lászon”, a többieket észre se vegye. Ha meggondolom, hogy mindennapos futkosásaink, intéznievalóink, fontosságunk és nélkülözhetetlenségünk tudata lassanként úgy elzárhat bennünket a többiekől, hogy mire észre vesszük, már késő — akkor

e komédia témája — már nem is annyira komikus. Ilyenféle dolog esett meg a neves színésszel. Miközben nagyszerű alakításával elkápráztatta a szakmát és a közönséget, győzelmet győzelemre halmozott a színpadon mint színész, legyőzött az életben.

Mindennek bemutatására és szórakoztatására valóban komikus alapszituációt teremtett a szerző. Az éppen Cézárt, a legyőzhetetlen alakított színész a főpróbán szünetben teljes uralkodói díszben kénytelen elszenvadni vereségét. Ahhoz azonban, hogy valóban jól mulathassunk, több igazán jó ötletre lett volna szükség. Cézár és Cecília osatja Halász Judit és Márkus László minden igyekezte ellenére sem mulatott kellőképpen, mert párszédűk nem bővelkedett eredeti és szellemes fordulatokban.

S. E.

Nemzetközi könyvtárostanácskozás

Hétfőn a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében több mint 40 ország csaknem ezer küldöttének részvételével megkezdte tanácskozását a Könyvtáros Egyesületek Nemzetközi Szövetsége (IFLA). Az 53 ország mintegy 80 tagegyesületét összefogó szervezet ideai megbeszélésének fő témája az „Olvasás a változó világban”. A nyitóülésen dr. Orbán László, a művelődésügyi miniszter első helyettese üdvözölte a magyar kormány nevében a világ könyvtárosainak tevékeny nemzetközi testületét, vezetőit és küldötteit.

Szót a nemzetközi könyvészeti hazai eseményeiről, s kitért arra is, hogy hazánkban gazdag programot dolgoztak ki erre az esztendőre.

A konferenciát üdvözölték a Nemzetközi Dokumentációs Szövetség, az UNESCO és a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet küldöttei is. Dr. Herman Liebaers, az IFLA elnöke, a Brüsszeli Királyi Könyvtár igazgatója elnöki megnyitójában hangoztatta, hogy az utóbbi években jelentősen gyarapodott a harmadik világban működő tagegyesületek száma.